ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GIUSEPPE TESAURO της 9ης Ιουλίου 1991 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Στην παρούσα υπόθεση, το Hof van cassatie van België υποβάλλει στο Δικαστήριο δύο ερωτήματα που αφορούν κατ' ουσία την ερμηνεία των κανόνων άρσεως συγκρούσεως που περιέχονται στον τίτλο ΙΙ του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 [1], σε σχέση με την περίπτωση μισθωτού που υπέστη ατύχημα σε πλοίο που φέρει τη σημαία άλλου κράτους από αυτό στο οποίο βρίσκεται η έδρα της επιχειρήσεως που τον αμείβει.

Μια συνοπτική έκθεση των περιστατικών και του νομικού πλαισίου της διαφοράς είναι χρήσιμη για να γίνει καλύτερα αντιληπτή η έννοια του περιεχομένου των ερωτημάτων που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο.

Η αναιρεσείουσα της κύριας δίκης, η De Paep, ήταν διαχειρίστρια της βελγικής εταιρίας De Pax, πλοιοκτήτριας του αλιευτικού Hosanna. Το σκάφος, συνεπεία προσαράξεως τον Ιούλιο του 1979, υπέστη σημαντικές ζημίες και χαρακτηρίσθηκε ακατάλληλο για πλεύση. Τον Ιανουάριο του επόμενου έτους, το αλιευτικό πωλήθηκε σε μια αγγλική εταιρία, της οποίας η De Paep κατείχε ένα μέρος των μετοχών, και, κατά συνέπεια, νηολογήθηκε με βρετανική σημαία.

Δύο εβδομάδες αργότερα το πλοίο ναυάγησε και πέντε μέλη του πληρώματος, μεταξύ των οποίων ο πλοίαρχος Germain Ackx και ο μούτσος Piet Ackx, αντιστοίχως σύζυγος και υιός της De Paep, φέρθηκαν ως αγνοούμενοι. Και οι δύο κηρύχθηκαν στη συνέχεια σε αφάνεια με απόφαση του rechtbank van eerste aanleg te Brugge. Κατά το χρονικό σημείο του ατυχήματος, ο Piet Ackx, κάτοικος Βελγίου, εξακολουθούσε να αμείβεται από την εταιρία De Pax.

Το Fonds voor Arbeidsongevallen (στο εξής: Fonds), το οποίο, δυνάμει του βελγικού νόμου περί εργατικών ατυχημάτων, έχει ως αποστολή την αποκατάσταση των ζημιών που προκαλούνται από εργατικά ατυχήματα τα οποία υφίστανται ναυτικοί, απέρριψε την αίτηση καταβολής ισοβίου συντάξεως της De Paep ως αποζημιώσεως για την απώλεια του υιού της.

Η δικαστική αρχή, στην οποία αποφάσισε η De Paep στη συνέχεια να προσφύγει, δέχθηκε πάντως το αίτημά της, η δε απόφασή της επικυρώθηκε από το arbeidshof te Gent. Το Fonds προσέβαλε εν τούτοις την απόφαση του εφετείου, προβάλλοντας ιδίως δύο λόγους προσφυγής, αντλούμενους αντιστοίχως από την παράβαση του άρθρου 76, παράγραφος 1, του βελγικού νόμου της 10ης Απριλίου 1971, περί εργατικών ατυχημάτων, κατά το οποίο, για την εφαρμογή αυτού του νόμου, θεωρούνται ως ναυτικοί τα μέλη του πληρώματος βελγικού αλιευτικού, και του άρθρου 89 του βελγικού νόμου της 5ης Ιουνίου 1928, περί ρυθμίσεως των συμβάσεων ναυτολογήσεως (*Belgische Staatsblad* της 26.7.1928), δυνάμει του οποίου η εν λόγω σύμβαση λήγει στο χρονικό σημείο

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

1 — Κανονισμός του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1971 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73).

κατά το οποίο το πλοίο χαρακτηρίζεται επισήμως ακατάλληλο για πλεύση στη θάλασσα.

Εκτιμώντας ότι η λύση της διαφοράς εξαρτάται από την ερμηνεία των κοινοτικών διατάξεων περί κοινωνικής ασφαλίσεως, το Hof van cassatie αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία για να ρωτήσει το Δικαστήριο αν, σε μια περίπτωση όπως η υπό κρίση, τα άρθρα 13, παράγραφος 2, στοιχείο β (ήδη γ), και 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ (ήδη άρθρο 14β, παράγραφος 4), του κανονισμού 1408/71 έχουν την έννοια ότι η σχέση εργασίας που υφίσταται μεταξύ του ενδιαφερομένου και της επιχειρήσεως που τον αμείβει πρέπει να κρίνεται με βάση τη νομοθεσία της χώρας στην οποία η επιχείρηση έχει την έδρα της και, επιπλέον, αν οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου περί της ελεύθερης κυκλοφορίας και της ίσης μεταχειρίσεως των εργαζομένων των κρατών μελών, ειδικότερα το άρθρο 48 και 51 της Συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και τα άρθρα 3, παράγραφος 1, 13, παράγραφος 2, στοιχείο β, και 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ, του προαναφερθέντος κανονισμού έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται στο να μπορεί η νομοθεσία σχετικά με τις συμβάσεις εργασίας και η νομοθεσία σχετικά με την ανόρθωση των ζημιών που προκύπτουν από εργατικά ατυχήματα να αποστερούν τον ενδιαφερόμενο από το δικαίωμά του για την καταβολή παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως λόγω του ότι το αλιευτικό δεν φέρει τη σημαία του κράτους στο οποίο η επιχείρηση έχει την έδρα της.

2. Για να δοθεί απάντηση στο πρώτο ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο πρέπει να υπομνηστεί εδώ με λίγες λέξεις το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71, όπως προκύπτει από τα άρθρα 2 και 4 του κανονισμού αυτού. Η πρώτη από τις διατάξεις αυτές καθορίζει το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, διευκρινίζοντας ιδίως ότι ο κανονισμός εφαρμόζεται ως προς τους μισθωτούς ή μη μισθωτούς που υπάγονται ή υπήχθησαν στη νομοθεσία ενός ή περισσοτέρων από τα κράτη μέλη και είναι υπήκοοι ενός από τα κράτη μέλη, καθώς και ως προς τα μέλη της οικογένειάς τους και τους επιζώντες τους. Το άρθρο 4, εξάλλου, που καθορίζει το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής, προβλέπει στην παράγραφο 1 ότι ο κανονισμός ισχύει για όλες τις νομοθεσίες που αφορούν τους διάφορους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως.

Κατά συνέπεια, για να καθορισθεί η εφαρμοστέα νομοθεσία ως προς τους μισθωτούς και μη μισθωτούς, οι κανόνες άρσεως συγκρούσεως, όπως στα προαναφερθέντα άρθρα 13 και 14 που περιέχονται στον τίτλο ΙΙ του κανονισμού, αφορούν αποκλειστικά τη νομοθεσία σχετικά με τους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως που απαριθμούνται στο άρθρο 4 και όχι τη νομοθεσία που εφαρμόζεται ως προς τη συμβατική σχέση που υφίσταται μεταξύ του εργαζομένου και του εργοδότη. Η σχέση αυτή δεν διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού 1408/71, αλλά πρέπει αντιθέτως να κρίνεται βάσει των σχετικών διατάξεων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

3. Ως προς το δεύτερο ερώτημα που υπέβαλε το Hof van cassatie, διευκρινίζω κατ' αρχάς, ότι ενόψει του εθνικού νομοθετικού πλαισίου, νομίζω ότι το περιεχόμενό του δεν είναι απολύτως σαφές.

Πράγματι, καίτοι είναι προφανές ότι η εφαρμογή του άρθρου 76 του βελγικού νόμου περί εργατικών ατυχημάτων, βάσει του οποίου θεωρούνται ως ναυτικοί μόνο τα μέλη του πληρώματος βελγικού αλιευτικού, έχει ως συνέπεια να αποστερηθεί η αναιρεσίβλητη της κύριας δίκης από το δικαίωμα της αποζημιώσεως, επειδή ο υιός της ταξίδευε σε πλοίο με βρετανική σημαία, η κατάσταση νομίζω ότι είναι διαφορετική όσον αφορά τον βελγικό νόμο

που ρυθμίζει τη σύμβαση ναυτολογήσεως, αν υποτεθεί ότι δυνάμει των κανόνων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου ο νόμος αυτός είναι ο εφαρμοστέος εν προκειμένω.

Πρέπει συναφώς να τονιστεί ότι, όπως υπογραμμίζει και το αιτούν δικαστήριο, καίτοι είναι αληθές ότι το άρθρο 89 του εν λόγω νόμου ορίζει ότι η σύμβαση ναυτολογήσεως λήγει κατά το χρονικό σημείο που το πλοίο χαρακτηρίζεται ακατάλληλο για πλεύση, είναι επίσης αληθές ότι κατά το άρθρο 17 η τελευταία αυτή ρύθμιση δεν ισχύει για τη σύμβαση ναυτολογήσεως που συνάπτεται ακόμη και στο Βέλγιο με Βέλγο ναυτικό στην υπηρεσία αλλοδαπού πλοίου.

Επιπλέον, όπως υπενθύμισε η Επιτροπή, το άρθρο 6, παράγραφος 1, του νόμου περί εργατικών ατυχημάτων ορίζει ότι η ακυρότητα της συμβάσεως περί μισθώσεως εργασίας δεν μπορεί να αντιταχθεί στην εφαρμογή του εν λόγω νόμου.

Εξάλλου, προκαλεί μάλλον έκπληξη το ότι ενόψει των ουσιωδών στοιχείων που συνιστούν μια σχέση έμμισθης εργασίας, δηλαδή την παροχή της εργασίας, την καταβολή του μισθού και τη σχέση εξαρτήσεως, είναι δυνατόν να στερείται ένα πρόσωπο προστασίας λόγω της ακυρότητας της συμβάσεώς του προσλήψεως.

4. Κατόπιν αυτών, και αφήνοντας στο εθνικό δικαστήριο τη φροντίδα να ερμηνεύσει τη βελγική νομοθεσία περί εργατικών ατυχημάτων, θα περιοριστώ να διατυπώσω μια απάντηση, όσον αφορά την περίπτωση που αντιμετωπίζει το αιτούν δικαστήριο, δηλαδή την περίπτωση κατά την οποία η νομοθεσία που διέπει τη σύμβαση εργασίας και η νομοθεσία περί εργατικών ατυχημάτων εμφανίζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην μπορούν να τύχουν επικλήσεως από τον ενδιαφερόμενο, *επειδή το πλοίο δεν φέρει τη σημαία του κράτους στο οποίο η επιχείρηση έχει την έδρα της.*

Παρατηρώ, όλως εξαρχής, ότι το άρθρο 1, στοιχείο α, του κανονισμού 1408/71 δίνει μια πολύ ευρεία ερμηνεία της έννοιας του μισθωτού, διευκρινίζοντας ειδικότερα ότι για την εφαρμογή του κανονισμού θεωρείται ως μισθωτός « κάθε πρόσωπο: i) το οποίο είναι ασφαλισμένο δυνάμει υποχρεωτικής ή προαιρετικής συνεχίσεως της ασφαλίσεως κατά ενός ή περισσοτέρων κινδύνων που αντιστοιχούν στους κλάδους του συστήματος της κοινωνικής ασφαλίσεως που εφαρμόζεται στους μισθωτούς ή μη μισθωτούς ».

Η εν λόγω διάταξη αποτελεί εξάλλου κωδικοποίηση μιας αρχής που έχει διατυπωθεί από το Δικαστήριο σε σχέση με τον προηγούμενο κανονισμό 3 περί της κοινωνικής ασφαλίσεως των διακινουμένων εργαζομένων[2], κατά την οποία, στο ίδιο επίσης κανονιστικό πλαίσιο, η έννοια του « μισθωτού ή του εξομοιούμενου προς αυτόν » είναι έννοια κοινοτικού δικαίου και αφορά όλα τα πρόσωπα τα οποία με την ιδιότητα αυτή, και υπό οποιαδήποτε ονομασία, καλύπτονται από τα διάφορα εθνικά συστήματα εθνικής ασφαλίσεως[3].

Το Δικαστήριο έκρινε, εξάλλου, ότι η ιδιότητα του μισθωτού κατά την έννοια του κανονισμού 1408/71 πρέπει να θεωρείται ότι υφίσταται, αφ' ής στιγμής ο μισθωτός πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις που καθορίζονται αντικειμενικώς από το σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως που εφαρμόζεται ως προς αυτόν, έστω και αν δεν έχουν ολοκληρωθεί οι αναγκαίες ενέργειες για να υπαχθεί σ' αυτό το σύστημα[4].

2 — GU 1958, 30, σ. 561.

3 — Απόφαση της 19ης Μαρτίου 1964, 75/63, Unger (Racc. 1964, σ. 346).

4 — Απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1976, 39/76, Mouthaan (Racc. 1976, σ. 1901, σκέψη 10).

Στον τίτλο ΙΙ του κανονισμού προβλέπονται εξάλλου οι κανόνες άρσεως συγκρούσεως σχετικά με τον καθορισμό της εφαρμοστέας κοινωνικής νομοθεσίας.

Κατά το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο β, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των υπό κρίση περιστατικών[5], με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 14 έως 17, ο μισθωτός που ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα σε πλοίο υπό σημαία κράτους μέλους υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους αυτού. Πάντως, στο άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ[6], προβλέπεται, κατά ρητή παρέκκλιση από τον αναφερθέντα κανόνα, ότι « το πρόσωπο που ασκεί μισθωτή δραστηριότητα σε πλοίο υπό σημαία κράτους μέλους και αμείβεται για τη δραστηριότητα αυτή από επιχείρηση ή πρόσωπο που εδρεύει ή κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους υπόκειται στη νομοθεσία του τελευταίου αυτού κράτους αν κατοικεί στο έδαφός του· η επιχείρηση ή το πρόσωπο που καταβάλλει την αμοιβή θεωρείται ως εργοδότης για την εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής ».

Όμως, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι διατάξεις του τίτλου ΙΙ του κανονισμού 1408/71 αποτελούν πλήρες σύστημα κανόνων άρσεως συγκρούσεως[7], που έχει ως σκοπό όχι μόνο την αποφυγή της παράλληλης εφαρμογής διαφόρων εθνικών διατάξεων αλλά επίσης και την πρόληψη του ενδεχομένου τα υπαγόμενα στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού πρόσωπα να στερούνται προστασίας σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως λόγω ανυπαρξίας οποιασδήποτε εφαρμοστέας νομοθεσίας[8].

Κατά συνέπεια, καίτοι είναι αληθές ότι εναπόκειται στον νομοθέτη κάθε κράτους μέλους να καθορίσει τις προϋποθέσεις υπάρξεως του δικαιώματος ή της υποχρεώσεως υπαγωγής σε σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως[9], είναι επίσης αληθές ότι τα κράτη μέλη δεν διαθέτουν εν προκειμένω απόλυτη διακριτική εξουσία, αλλά υποχρεούνται να νομοθετούν εντός των ορίων των ρυθμίσεων που προβλέπει εν προκειμένω το κοινοτικό δίκαιο.

Πράγματι, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι « κράτη μέλη δεν έχουν την ευχέρεια να καθορίζουν το μέτρο κατά το οποίο εφαρμόζεται η δική τους νομοθεσία ή η νομοθεσία ενός άλλου κράτους μέλους »[10], επειδή είναι « υποχρεωμένα να τηρούν τις ισχύουσες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου »[11]. Ειδικότερα, οι προϋποθέσεις που καθορίζουν τα κράτη μέλη για την υπαγωγή σε σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως δεν μπορούν να έχουν ως συνέπεια τον αποκλεισμό από την εφαρμογή της επίδικης νομοθεσίας των προσώπων στα οποία εφαρμόζεται η εν λόγω νομοθεσία δυνάμει του κανονισμού 1408/71[12].

5. Κατ' εφαρμογή των αρχών αυτών, στην πρόσφατη υπόθεση Kits van Heijningen, που αναφέρθηκε κατ' επανάληψη και αφορούσε μια ανάλογη περίπτωση προς αυτήν για την οποία πρόκειται εδώ, το Δικαστήριο, αφού υπενθύμισε ότι το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α, του κανονισμού 1408/71 ορίζει ότι το πρόσωπο που ασκεί έμμισθη δραστηριότητα στο έδαφος κράτους μέλους υπόκειται στη νομοθεσία αυτού του κράτους « ακόμη και αν κατοικεί στο έδαφος άλλου κράτους μέλους »,

5 — Βλ. το κωδικοποιημένο κείμενο του κανονισμού 1408/71, που δημοσιεύθηκε στην GU C 138, της 9ης Ιουνίου 1980, σ. 1· η εν λόγω διάταξη συμπίπτει κατ' ουσία με το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο γ, του κανονισμού, όπως ήδη ισχύει.

6 — Πρόκειται κατ' ουσία για το άρθρο 14 β, παράγραφος 4, του κανονισμού, όπως ήδη ισχύει.

7 — Απόφαση της 10ης Ιουλίου 1986, 60/85, Luijten (Συλλογή 1986, σ. 2365, σκέψη 14).

8 — Απόφαση της 3ης Μαΐου 1990, C-2/89, Kits van Heijningen (Συλλογή 1990, σ. I-1755, σκέψη 12).

9 — Αποφάσεις της 24ης Απριλίου 1980, 110/79, Coonan (Racc. 1980, σ. 1445, σκέψη 12), και της 12ης Ιουλίου 1979, 266/78, Brunori (Racc. 1979, σ. 2705, σκέψη 6).

10 — Απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 1982, 276/81, Kuijpers (Συλλογή 1982, σ. 3027, σκέψη 14).

11 — Απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 1982, 275/81, Koks (Συλλογή 1982, σ. 3013, σκέψη 10).

12 — Απόφαση της 3ης Μαΐου 1990, Kits van Hiejningen, προαναφερθείσα, σκέψη 20.

υπογράμμισε στη συνέχεια ότι η διάταξη αυτή θα έχανε κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα, αν η προϋπόθεση της κατοικίας που επιβάλλεται από κράτος μέλος, προκειμένου να μπορεί ο ενδιαφερόμενος να υπαχθεί στο σύστημά του κοινωνικής ασφαλίσεως, ήταν αντιτάξιμη στα πρόσωπα στα οποία αναφέρεται το προαναφερθέν άρθρο. Όσον αφορά τα πρόσωπα αυτά, το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο α, έχει ως συνέπεια να υποκαθιστά στην προϋπόθεση της κατοικίας μια άλλη προϋπόθεση, βασιζόμενη στην άσκηση της έμμισθης δραστηριότητας στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους [13].

Όμως, ο συλλογισμός που ακολουθεί το Δικαστήριο, όσον αφορά την προαναφερθείσα διάταξη, πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να ισχύει επίσης και ως προς το άρθρο 14 του κανονισμού το οποίο συνεπάγεται κατ' αναλογία την αντικατάσταση της προϋποθέσεως κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος ασκεί την επαγγελματική του δραστηριότητα σε πλοίο με σημαία κράτους μέλους στο οποίο η επιχείρηση έχει την έδρα της με μια διαφορετική προϋπόθεση που στηρίζεται αποκλειστικά στην έδρα της επιχειρήσεως και την κατοικία του εργαζομένου. Βεβαίως, αυτό ισχύει όχι μόνο για μια ρύθμιση που προβλέπει ρητά ένα διαφορετικό κανόνα, όπως στην περίπτωση του άρθρου 76 του βελγικού νόμου περί εργατικών ατυχημάτων, αλλά επίσης και ως προς τις διατάξεις οι οποίες, έστω και εμμέσως, καταλήγουν στην πράξη στο ίδιο αποτέλεσμα. Πράγματι, το να γίνει δεκτό ότι ο εθνικός νομοθέτης μπορεί να χρησιμοποιεί, στην περίπτωση στην οποία αναφέρεται ο κανόνας αυτός, συνδετικά κριτήρια διαφορετικά από αυτά που καθορίζει ο κοινοτικός νομοθέτης σημαίνει αφαίρεση κάθε πρακτικής αποτελεσματικότητας από τις διατάξεις του τίτλου ΙΙ του κανονισμού 1408/71.

Υπό αυτό το πρίσμα, κατά συνέπεια, όποια και αν είναι, ενόψει των κανόνων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, η εφαρμοστέα νομοθεσία στη σύμβαση εργασίας, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να έχει ως αποτέλεσμα την εξουδετέρωση των κανόνων άρσεως συγκρούσεως που τίθενται με τον κανονισμό 1408/71, στερώντας την προστασία από ένα πρόσωπο που εμπίπτει στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

6. Υπό το φως των προηγουμένων σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα ερωτήματα που υπέβαλε το Hof van cassatie van België ως εξής:

« 1) Ο καθορισμός της νομοθεσίας που εφαρμόζεται στη σχέση εργασίας που υφίσταται μεταξύ μισθωτού και της επιχειρήσεως που τον αμείβει διαφεύγει του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 1408/71·

2) οι διατάξεις του τίτλου ΙΙ του κανονισμού 1408/71, και ιδίως των άρθρων 13, παράγραφος 2, στοιχείο β (ήδη γ), και 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ (ήδη άρθρο 14β, παράγραφος 4), συνεπάγονται την αδυναμία αντιτάξεως στα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται οι διατάξεις αυτές, ή στους έλκοντες δικαιώματα από αυτά, διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας, δυνάμει της οποίας η υπαγωγή σε σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως εξαρτάται άμεσα ή έμμεσα από την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος ασκεί την επαγγελματική του δραστηριότητα σε πλοίο με σημαία αυτού του κράτους μέλους. »

13 — Απόφαση της 3ης Μαΐου 1990, Kits van Heijningen, προαναφερθείσα, σκέψη 21.